

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN
OPGERICHT 2 AUG. '27 VOOR DEN TIJD VAN 29 JAREN EN 5 MAANDEN

Redactie: Heveaweg 24, Meester-Cornelis

ADRESSEN.

Voorzitter: W. H. Th. Marcus, Heveaweg 24 Meester-Cornelis, tot wien men zich te wenden heeft voor persoonlijke belangen en voor vereenigingsaangelegenheden en die tevens de redactie der *B. A.* voert.

Secretaris-Penningmeester: J. C. de Keyzer, Tjitaroemplein 12 Bandoeng, Postkantoor Riouwstraat. Tevens *Administrateur I. B. T.* voor:

- a. Aanmelding als lid V. v. B.
- b. „ „ „ abonné *I. B. T.*
- c. Adresverandering en contributie.
- d. Vereenigingsaangelegenheden.
- e. Opgave van advertenties.

2e Secretaris-Bibliothecaris: R. M. Soejatiman, Petodjosawah Zuid, Gang VI, Batavia-Centrum, voor: Vereenigingszaken inwendige dienst, aanvraag oude Nrs. *I. B. T.* en bibliotheeknummers.

BESCHRIJVINGSBRIEF

van de Algemeene Vergadering der Vereeniging van Bouwkundigen
op 4 en 5 Juni 1933, Pinksterdagen, te Batavia-Centrum.

Met het oog op de kosten moeten wij een dringend beroep doen op de leden, om dit jaar wederom te vergaderen in Batavia-Centrum. Op 10 Maart 1933 vertrekt de Voorzitter naar Soerabaia, en zal daar een lezing houden over: „Een éénheidsfront van Blijvers!” Onder Blijvers verstaan wij *alle* personen, onverschillig van welk ras of van welken landaard, die zich *voor goed* in Indië vestigen, en dus hun belangen *onherroepelijk* vastgekoppeld hebben aan het belang van Indië.

Zoo spoedig als zulks mogelijk is zal de Voorzitter naar Semarang, en wellicht ook naar Djocja en Solo of andere plaatsen gaan voor het houden van eene d.g. lezing. Van de leden kan een verzoek daartoe uitgaan, en gerekend wordt dan op hun medewerking om de propaganda voor te bereiden en de lezing te doen slagen.

Tot onzen spijt geeft de S.S. geen reductie meer op reizen voor het bezoeken van algemeene vergaderingen, van welken aard ook,

Voor logies te Batavia-C. of Meester-Cornelis kan men zich wenden tot onzen Voorzitter.

De A.V. zal gehouden worden op Zondag 4 Juni. Des avonds lezing. Onderwerp en plaats — ook voor de A.V. — zullen nog nader worden bekend gemaakt. Den 5en, excursie naar het één of ander interessant bouwwerk. Ook hieromtrent zullen nog nadere inlichtingen worden verstrekt. Het H.B. zal zich er de noodige moeite voor geven, om de kosten van A.V. enz., ook van de excursie, tot het uiterste minimum te beperken.

I. Huishoudelijke Vergadering.

- a. Vaststelling notulen vorige A.V.;
- b. Jaarverslagen functionnarissen;
- c. Verleenen acquit en decharge Penningmeester;
- d. Voorstellen A.V.;
- e. Bespreking H.B.-beleid;
- f. Idem beleid redactie *I.B.T.* en idem van de *B.A.*;

- g. Begrooting V. v. B. en I.B.T.;
- h. Verslag verkiezing H.B.;
- i. Verkiezing Redacteur I.B.T.;
- j. Aanwijzing leden Commissie van Bijstand Redactie I.B.T.;
- k. Benoeming Voorzitter.

Voorstellen.

I. G. J. Heymering en J. W. F. Menick.

In verband met de benarde tijdsomstandigheden de uitgifte van het *I.B.T.* voorloopig te staken.

Toelichting.

Het wil den voorstellers voorkomen, dat de inhoud van het *I.B.T.* gaandeweg, door mindere interesse der leden V.v.B., steeds minder biedt aan de jongeren, die in ons Tijdschrift toch de noodige voorlichting moeten kunnen vinden van de ouderen met hun meerdere ervaring. In de laatste jaren is ons *I. B. T.* een beetje teveel „theoretisch” geworden, waaraan de Redacteur uiteraard niet veel kan doen, indien de leden niet daadwerkelijk medewerken.

Een tijdelijke stopzetting zal eventueel gepaard kunnen gaan met eenige contributie-vermindering, terwijl de leden dan pas het *gemis* zullen voelen van een voorlichtend technisch orgaan.

Prae-advies H.B.

Wij moeten de — ook tijdelijke — stopzetting van de uitgifte van het *I.B.T.* afraden, ook al zijn wij bijzonder erkentelijk voor de goede bedoelingen der voorstellers. Vooral door onzen Nestor, den heer G. J. Heymering, zal het indienen van het voorstel gedaan zijn met een bloedend hart. Zijn groote liefde voor ons vak, en zijn meermalen getoonde offervaardigheid, staan ons er borg voor, dat het geen phrase is wat betreft zijn gevoelens ten opzichte van ons *I.B.T.*

Het H.B. is in bespreking met andere organisaties om te komen tot centraliseering tot één algemeen technisch tijdschrift. Er zal bereikt kunnen worden, dat de inhoud meer zal geven: elk wat wils, en de kosten kunnen wellicht beduidend — per exemplaar — verminderd worden. Overigens wachten wij de nadere besprekingen op de A.V. af.

Openbaar gedeelte.

- I. Openingswoord Voorzitter.
- II. Diverse voorstellen.
- III. Vaststelling werkprogramma.
- IV. Plaats volgende A.V.

Voorstellen.

A. De A.V. machtige het H.B. om alles in het werk te stellen, opdat voor de reeds in dienst zijnde ambtenaren geen definitieve salaris-verlaging en positie-verslechtering zal plaats hebben.

Toelichting.

N.h.v. is toelichting absoluut overbodig. Op de A.V. zal meer kunnen worden medegedeeld. Thans zijn de beruchte „plannen” nog in het duister gehuld.

B. De A.V. machtige het H.B. om voor nieuw aan te nemen personeel een redelijk Indisch bezoldigingsschema en daarop gebaseerd Indisch pensioensstelsel te ontwerpen.

Toelichting.

Op de A.V. zal de Voorzitter daarover een inleiding houden, meer in algemeenen zin. De details zullen na bekomen machtiging der A.V. door het voltallige H.B. worden vastgesteld, eventueel te onderwerpen aan de uitspraak van een referendum.

C. De A.V. machtige het H.B. om via de C.I.V.O. connecties aan te knopen met andere vakorganisaties, geheel of in hoofdzaak bestaande uit Blijvers.

Toelichting.

Ook hierover zal de Voorzitter op de A.V. in algemeenen zin een inleiding houden, om de noodzaak aan te toonen van het vormen van één groot Blijversfront. De uitwerking zal door het voltallige H.B. moeten plaats hebben, eventueel na gehouden referendum.

Het werkprogram kan voorshands *nog niet* worden vastgesteld door het H.B. Er kunnen nog zoovele dingen gebeuren vóór dat de A.V. plaats heeft, dat het geen zin kan hebben *nu* reeds er mede voor den dag te komen. Vanzelfsprekend — dat behoeft niet nader te worden verklaard — zal de V. v. B. steeds paraat moeten zijn, om naar beste vermogen het belang harer leden te dienen.

Leden, komt zooveel mogelijk op. Het zal U spijten indien ge de A.V. verzuimt, omdat Uw meest vitale belangen zullen worden besproken. 't Gaat om Uw eigen levensbelangen, en om de levensbelangen van Uw gezin en Uw nageslacht !

BEGROOTING V. v. B. *)

Toelichtingen.

A. Inkomsten.

1. De begrooting 1932 werd gebaseerd op een leden-tal van 284 en voor 1933 op 272. Hierbij is gerekend op allerlei wisselvalligheden.
2. De bijdrage voor 1933 moet vooralsnog gehandhaafd blijven.

*) Voor de begrooting zie pag. 4 en 5.

3. Het aantal donateurs bedroeg op ultimo 1932 slechts een.

In dit verband verdient vermelding, dat deze ons steeds trouw gebleven steun is onze oud-Hoofdingenieur A. Sijthoff, te Weltevreden woonachtig. Hulde en dank.

4. Achterstand ultimo 1931 f 4481.90
Aanzuivering „ 2938.75

Saldo achterstand f 1543.15

Blijkens de ontvangsten 1932 werden aan contributies ontvangen f 4978.20 tegenover eene raming van f 8440.—.

Nadeelig verschil f 3461.80 zoodat totaal geraamde achterstanden bedraagt f 5004.95.

Oogenschijnlijk zou de achterstand vergroot zijn geworden. In werkelijkheid is deze verhooging ontstaan door het bedanken van leden als anderszins, zoodat de achterstand nagenoeg constant is gebleven.

Voor 1933 is het inhalen van den achterstand f 200.— lager geraamd.

5. In deze begrootingspost is geen wijziging gebracht.

6. Het Handboek van Technici is nog steeds niet in druk, vanwege de kosten, die niet gedekt konden worden door de inkomsten. Voor de eerste drukkosten is in 1932 besteed f 1000.— (zie uitgave post B 22) en heeft de drukker Nix & Co. te Bandoeng op zich genomen de uitgifte verder zelf ter hand te nemen, zonder extra kosten van de Vereeniging. De uitgave van f 1000.— zal dan aan de V. v. B. gerestitueerd worden benevens 50% winstaandeel, welk bedrag voor 1933 geraamd wordt op f 500.—.

- 6a. Ook het boekwerk „Traceeren van wegen” werd door de drukkerij Nix & Co. ter hand genomen en is bereids verschenen.

Van den verkoop zal eveneens 50% winstaandeel aan de V. v. B. worden toegekend en is dat voorloopig geraamd op f 300.—.

- 9 t/m 12. Onder deze hoofden is het bezit van de V. v. B. aan fondsen te zien, inclusief eene leening van f 4505.24 op ultimo 1932 totaal groot f 7010.—.

13. Betreft de overboeking van het kassaldo opgenomen in de uitgavepost B. 26.

15. Op ultimo 1932 werd t.b.v. het I.B.T. nog f 670.— uit de vereenigingskas besteed, welke teruggeboekt is als inkomsten in 1933.

B. Uitgaven.

- 1 t/m 3. In verband met de verwachte mindere ontvangsten werden de honoraria van de func-

tionarissen nogmaals rigoureus besnoeid en gesteld op:

Voorzitter f 100.—, Secretaris f 20.—, Penningmeester f 40.—.

5. Van het H.B. zetelen een 3-tal leden te Bandoeng en 4 leden, inclusief de Voorzitter, te Batavia.

Het volledige H.B. vergadert éénmaal per kwartaal te Batavia, zoodat 12 leden zich moeten verplaatsen en hiervoor geraamd werd $12 \times f 15.— = f 180.—$.

6. Het aantal Commissiereizen in 1932 werd overschreden door het vergaderen met het V. V. O. en andere organisaties. Nu de V. v. B. bij de C. I. V. O. is aangesloten kan de oude raming van f 100.— voor 1933 worden behouden.

7. Voor het kantoor der V. v. B. is thans een aparte kamer ingeruimd en is de tegemoetkoming der huur inclusief verlichting gesteld op f 20.— per maand.

- 8 t/m 10. Deze uitgaveposten zijn thans geraamd naar de resultaten van 1932.

11. Nu de inrichting van den inventaris in 1932 heeft plaats gehad valt slechts te rekenen op aanvulling van de nog noodzakelijke kantoorbehoeften.

12. Voor 1933 minder geraamd f 60.—.

- 13 en 14. De lagere raming werd gebaseerd op het houden der A. V. in Batavia, die in 1932 in totaal ruim f 200.— heeft bedragen.

16. Verminderd met f 100.— en gebracht op f 200.—

17. Verminderd naar de uitgaven van 1932.

20. Het abonnement van de leden werd teruggebracht op f 12.— en geeft $272 \times f 12.— = f 3264.—$.

21. Berekend op een gemiddeld aantal van 6 pag. tekst = $24 \times f 33.— = f 792.—$ rond f 800.—. In de drukkosten 1932 groot f 506.— is niet begrepen de uitgaven nog te voldoen voor de Nos. 17 t/m 24 groot f 275.45 zoodat deze in totaal f 781.45 hebben bedragen.

Resumé.

Totaal uitgaven vereeniging f 9600.— tegenover geraamde inkomsten f 9920.— surplus f 320.—.

Niettegenstaande op de uitgaveposten werd verminderd kan de contributie nog niet vermindert worden.

De inkomsten posten 6, 6a, 13 en 15 totaal groot f 2032.09 zijn bestemd om te storten in het steunfonds, waarvoor in post 25 f 2000.— is opgebracht.

De Penningmeester.

ONTWERP BEGROOTING

V.v. B. 1933

A. Inkomsten		Ontvangsten 1932	Begrooting	
			1932	1933
I. VEREENIGING				
1	Contributies leden totaal			
	52 × f 18.— = f 936.—	f 4978.20	f 7080.—	f 6750.—
	132 × „ 24.— = „ 3144.—			
	89 × „ 30.— = „ 2670.—			
2	Extra bijdrage voor 1933			
	272 × f 4.80 = f 1295.60		„ 1360.—	„ 1305.—
3	Donaties	„ 20.—	„ 50.—	„ 15.—
4	Achterstanden 1932	„ 2938.75	„ 2000.—	
	Aanzuivering 1933			„ 1800.—
5	Entrees nieuwe leden.	„ 45.—	„ 50.—	„ 50.—
		f 7981.95	f 10540.—	f 9920.—
II. BOEKWERKEN				
6	Handboek voor Technici	„ —.—	„ 2000.—	f 500.—
6a	Traceeren van wegen	„ —.—	„ —.—	„ 300.—
7	Overdrukken Bibliotheek	„ 17.20	„ P.M.	„ P.M.
8	Statuten en H. R.	„ 9.50	„ 10.—	„ 10.—
		f 26.70	f 2010.—	f 810.—
III. INSTELLINGEN				
9	Steunfonds leening ult. 1932	f 4505.24	„ 5569.99	„ P.M.
	Saldo ult. 1932	„ 1378.88		f P.M.
	P. M.	f 5884.12		
10	Heijmeringfonds	f 94.88		
11	Studiefonds.	„ 31.—		„ 125.88
12	Reservefonds	„ 1000.—		
		f 7010.—		
IV. DIVERSEN				
13	Overboeking kassaldo	„ 1463.02	„ 1463.02	f 572.09
14	Restituties Orgaan 1931	„ 1223.38	„ 1223.38	„ —.—
15	Idem idem 1932	„ 1613.09	„ —.—	„ 670.—
	Idem diversen	„ 2101.26	„ —.—	„ —.—
15	Onvoorzien	„ —.—	„ 763.60	„ 27.—
		f 6400.75	f 3450.—	f 1270.—
		f 19979.39	f 16000.—	f 12000.—

B. Uitgaven		Uitgaven 1932	Begrooting	
			1932	1933
I. VEREENIGING.				
a. Hoofdbestuur.				
1	Voorzitter.	f 1530.—	f 1620.—	f 1200 —
2	Secretaris	„ 232.50	„ 270.—	„ 240.—
3	Penningmeester.	„ 515.—	„ 540.—	„ 480.—
4	Administrateur	„ —.—	P. M.	„ —.—
5	Vergadering H. B. en D. B.	„ 91.40	„ 150.—	„ 180.—
6	Commissies en delegaties.	„ 140.65	„ 100.—	„ 100.—
7	Kantoorhuur en verlichting	„ 165.—	„ 180.—	„ 240.—
8	Administratie H. B.	„ 129.92	„ 360.—	„ 150.—
9	Portie en telegrammen.	„ 101.20	„ 60.—	„ 100.—
10	Telefoon en interlocaal.	„ 446.50	„ 400.—	„ 450.—
11	Kantoorbehoeften en inventaris	„ 667.79	„ 600.—	„ 200.—
12	Schrijffloon en transportkosten	„ 260.50	„ 300.—	„ 240.—
		f 4380.46	f 4580.—	f 3580.—
b. Algemeene kosten.				
13	Algemeene vergadering	f 207.05	f 300.—	f 200.—
14	Verslag A. V. en drukwerken.	„ —.—	„ 60.—	„ —.—
15	Circulaires en verzendkosten	„ — —	„ 50.—	„ 50.—
16	Propaganda en krachtige actievoering.	„ 71.20	„ 300.—	„ 200.—
17	Contributies centrales e. d. g.	„ 419.65	„ 600 —	„ 450.—
18	Afdeelingen	„ 151.85	„ 180.—	„ 180.—
19	Alg. bibliotheek en abonnementen	„ 19.60	„ 60.—	„ 40.—
		„ 870.35	f 1550.—	f 1120.—
c. Orgaan				
20	Abonnement I. B. T.	f 5040.—	f 5040.—	f 3265.—
	Ruilnummers	„ —.—	„ —.—	„ 560.—
21	Drukkosten B. A.	„ 506.—	„ 600.—	„ 800.—
	Uitgaven t. l. v. vorig jaar	„ 167.87	„ 170.—	„ 275.—
		f 5713.87	f 5810.—	f 4900.—
		f 10964.68	f 11940.—	f 9600.—
II. BOEKWERKEN.				
22	Handboek Technici	f 1000.—	f 3000.—	f —.—
23	Overdrukken bibliotheek enz.	„ —.—	P. M.	„ —.—
		f 1000.—	f 3000.—	f —.—
III. INSTELLINGEN.				
24	Steunfonds	f —.—	f —.—	f —.—
25	Storting	„ 1850.—	„ 1000.—	„ 2000.—
		f 1850.—	f 1000.—	f 2000.—
IV. DIVERSEN.				
26	Saldo ultimo 1932	f 572.09	f —.—	f —.—
27	Onvoorzien	„ 3.17	„ 60.—	„ 400.—
	Voorschotten I.B.T. 1931	„ 1223.38	„ —.—	„ —.—
	idem I.B.T. 1932	„ 2281.81	„ —.—	„ —.—
	idem diversen	„ 2084.26	„ —.—	„ —.—
		f 6164.71	f 60.—	f 400.—
		f 19979.39	f 16000.—	f 12003.—

ONTWERP BEGROOTING ORGAAN

A. INKOMSTEN				Begrooting	
				1932	1933
				1932	1933
I. ORGAAN					
a. Abonnementen					
1	V. v. B.	f 5095.—	f 5040.—	f 3264.—	
	Eereleden en L. v. V.				
	Donateurs			560.—	
	Ruilnummers				
2	Abonne's	" 876.55	" 1648.—	" 1156.—	
3	Achterstanden	" 56.—	" 530.—	" 800.—	
4	b. Advertenties I. B. T.	" 688.11	" 1400.—	" 500.—	
5	idem de B. A.	—.—	P. M.	—.—	
6	c. Drukkosten der B. A.	—.—	" 770.—	—.—	
		f 6715.66	" 9388.—	f 6280.—	
II. BIBLIOTHEEK					
7	Diverse nummers	f 259.11	f 600.—	f 200.—	
		f 259.11	f 600.—	f 200.—	
III. DIVERSEN					
8	Leening V. v. B.	f 3829.17	f —.—	f —.—	
9	Overboeking saldo	" 55.69 ⁵	" 55.69 ⁵	" —.—	
10	Onvoorzien	" 156.85	" 756.30 ⁵	" —.—	
		f 4041.71 ⁵	f 812.—	f —.—	
Totaal				f 11016.48 ⁵	f 10800.—
				f 480.—	
B. UITGAVEN				Begrooting	
				1932	1933
				1932	1933
I. ORGAAN					
a. Honoraria					
1	Redacteur	f 790.—	f 810.—	f 600.—	
2	Administrateur	" 257.50	" 270.—	" 240.—	
3	Medewerkers	" 367.27 ⁵	" 1000.—	" 500.—	
4	Uitgaven t. l. v. 1932.	" 200.—	" 545.—	" 300.—	
		f 1614.77 ⁵	f 2625.—	f 1640.—	
b. Druk- en verzendkosten					
5	I. B. T.	" 4628.35	" 4030.—	" 2480.—	
	t. l. v. 1932	" 575.17	" 1200.—	" 1000.—	
6	de B. A.	" —.—	" 770.—	" —.—	
		f 5203.52	f 6000.—	f 3480.—	
c. Redactie en Administratie					
7	Kantoor en Goedanghuur	" 140.15	" 240.—	" 120.—	
8	Telefoon en Interlocaal Redactie	" 204.95	" 200.—	" 15.—	
9	Porti telegrammen Redactie	" 124.74	" 50.—	" 35.—	
10	Schrijf- en teekenlonen	" 215.05	" 120.—	" 180.—	
11	Administratiekosten	" 202.65 ⁵	" 150.—	" 100.—	
12	Inventaris	" 29.35	" 50.—	" 50.—	
		f 916.86 ⁵	f 810.—	f 500.—	
d. Algemeene kosten					
13	Reis- en verblijfkosten	" 30.28	" 100.—	" 50.—	
14	Circulaires en Reclame	" —.—	" 100.—	" 50.—	
		f 30.28	f 100.—	f 50.—	
		f 7765.44	f 9535.—	f 5670.—	
II. BIBLIOTHEEK					
15	Overdrukken	—.—	P. M.	—.—	
16	Ranglijstenboekje	—.—		—.—	
III. DIVERSEN.					
17	Restitutie V. v. B.	f 3176.21 ⁵	f 1223.38	f 670.—	
	Nadeelig saldo 1932	" 110.45	"	" 110.45	
18	Onvoorzien	" 185.28	" 41.62	" 29.55	
		f 3251.04 ⁵	f 1265.—	f 810.—	
Totaal				f 11016.48 ⁵	f 10800.—
				f 6480.—	

BEGROOTING ORGAAN I.B.T.

Toelichtingen.

A. Inkomsten.

1. Begroot als volgt:

leden 272	$\times$ f 12.—	= f 3264.—
Donateurs en ruilnummers		
35	$\times$ f 16.—	= f 560.—
2. Aantal abonné's op ult. December

72	$\times$ f 16.—	= f 1156.—
----	-----------------	------------

 In 1932 begroot op 103 $\times$ f 16.— = f 1648.—
3. Achterstand 1932 abonnementen f 480.—

„	1931	„	„	320.—
---	------	---	---	-------

Totaal f 800.—

4. De verwachting van een toename der advertenties werd niet verwezenlijkt, en is een achteruitgang te boeken voor 1933. De raming is gesteld op f 500.—
6. De drukkosten der B. A. werden overgebracht naar de begroting der V. v. B.
7. De raming 1933 werd gesteld op f 200.—

B. Uitgaven.

- 1—2. M.h.o. op de mindere ontvangsten en het thans 1 $\times$ p.m. verschijnen van het I. B. T. zijn de honoraria vastgesteld als volgt: Redacteur f 50.— p.m. en Administrateur Bibliothecaris f 20.— p.m.
- 3—4. Op de uitgaven aan medewerkers kon bezuinigd worden, en resteert nog een uitgavepost van f 300.— aan restant honoraria. Voor 1933 is deze post geraamd op f 500.—
5. Het I. B. T. in 1932 geraamd op 20 pag. zal in 1933 slechts 1 $\times$ p.m. verschijnen met 16 pag. De raming bedraagt:

aan 16 pag. tekst ...	f 100.—	}	per jaar f 1980.—
omslag en overdruk „	50.—		
porti etc.	15.—		

per maand f 165.—

Cliché's „ 500.—

f 2480.—

6. Ten laste van 1932 moeten nog betaald worden de I. B. T.'s 17 t/m 24 totaal $\pm$ f 1000.—
7. Deze post werd vastgesteld op f 10.— p.m.
8. De telefoon voor den Redacteur werd uit bezuiniging met ingang van 1 Februari afgeschaft. De post f 15.— is het abonnement over Januari.
9. Voor 1933 geraamd op f 35.—
10. Voor schrijf- en teekenloonen wordt f 15.— p.m. besteed.
11. De administratie evenredig verminderd.
- 13—14. Voor 1933 met 50% verminderd.

Resumé.

Totaal uitgaven orgaan f 5670.— tegenover geraamde inkomsten van f 6280.— surplus f 610.—

Dit surplus inclusief de verwachte inkomsten van verkoop Bibliotheeknummers (post 7) groot f 200.— is bestemd tot restitutie aan de V. v. B. van door haar gedane uitgaven.

De Penningmeester.

JAARVERSLAG 1932.

Hoofdbestuur.

Bij den aanvang van het verslagjaar bestond het H.B. uit de Heeren:

W. H. Th. Marcus, Voorzitter.

J. C. de Keijzer, Vice-Voorzitter.

L. B. de Leau, Secretaris-Penningmeester

en de leden: J. P. S. Roks, R. Mohamad Enoch,

R. M. Soetarjo en F. van Sprew.

De uitslag der jaarlijksche verkiezing en de verdeling daarop der Bestuursfuncties was als volgt:

W. H. Th. Marcus, Voorzitter.

J. H. van Mechelen, Vice-Voorzitter.

J. C. de Keijzer, Secretaris-Penningmeester.

R. M. Soejatiman, 2de Secretaris.

en leden: J. P. S. Roks, R. Mohamad Enoch en R. Kamarga.

Tegen het eind van het verslagjaar traden de H.H.: J. H. van Mechelen en R. M. Kamarga af en werden zij vervangen door de H.H.: J. W. F. Menick en F. van Sprew.

Indisch Bouwkundig Tijdschrift.

Als Redacteur fungeerde de Heer J. P. S. Roks en werd deze functionaris voor het loopende jaar weder herkozen.

De administratie van het I. B. T. werd gevoerd door den Heer R. M. Soejatiman.

Tegen medio 1932 werd het noodzakelijk geacht, om de administratie van de V. v. B. en van het I. B. T. in één hand te houden, en werd deswege de Administratie overgenomen door den Secretaris-Penningmeester.

De Bibliotheek bleef echter in handen van den Heer R. M. Soejatiman. De leden worden verzocht de noodige aandacht te besteden aan de boekenlijst, welke geregeld in de B. A. wordt gepubliceerd.

Leden.

Op ultimo 1931 bedroeg het ledental 356 met inbegrip van een 5-tal Donateurs. Dit is reeds een groote teruggang in vergelijking met 1929 en 1930.

Door de verder doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen t.w. de afvloeiingen op groote schaal, de op wachtgeldstelling van ambtenaren alsmede de salariskortingen verloor de Vereeniging wederom tal van hare leden.

Hoewel er in den loop van verslagjaar nieuwe leden toetraden, laat eind 1932 een groote achteruitgang in ledental zien.

Eind 1932 bedroeg het ledental 273, w.o. 1 donateur. De leden en aspirant-leden mogen echter goed bedenken, dat hun levensbelangen voor een groot deel afhangen van een krachtige Organisatie. Eendracht maakt macht.

Abonné's.

Het aantal abonné's bedroeg in het begin van het verslagjaar 103 en aan het eind van 1932 is dit aantal teruggelopen tot 73.

Financieel overzicht.

a. Vereeniging.

Het behoeft geen betoog, dat het sterke verloop van het ledental en van de abonné's ongunstig heeft gewerkt op de financiën der Vereeniging en ons groote zorgen heeft gebaard. Ook de advertentie's liepen terug.

Voor al de verwachting, uitgesproken in de begroting 1932, een restitutie te bewerkstelligen van f 1000.— in ons Steunfonds, is hierdoor niet verwezenlijkt.

Ontvangsten.

De totaal ontvangen contributies bleef f 3400.— beneden de raming, daarentegen kon rond f 900.— meer geïnd worden aan achterstallige contributies 1931, zoodat de post Vereeniging een tekort aan inkomsten heeft van ruim f 2500.—

Uitgaven.

Hoewel in de begroting 1932 reeds met een korting van 10% op de honoraria der Bestuursfunctionarissen was gerekend moest tegen medio 1932 wederom een 10% korting worden toegepast, waardoor een bezuiniging van f 150.— werd verkregen. Ook voor 1933 wordt op één en ander rigoreus bezuinigd.

Een grootere besparing werd verkregen op de post Algemeene kosten in totaal rond f 700.—

Dit laatste werd bereikt door de Alg. Vergadering niet in Semarang, doch in Batavia te houden, alsmede door de Propaganda-reizen van den Voorzitter in het laatste semester niet te continuëren.

Het contact met de leden en onze afdelingen moest daardoor noodzakelijkerwijs schade lijden.

In tegenstelling met voorgaande jaren moest voor het loopende jaar de bijdrage van onze leden aan het Orgaan worden gefixeerd op het volle bedrag van de abonnementsprijs of f 16.— per jaar.

Hierdoor leverde de begroting 1932 een verliespost voor de Vereeniging op van rond f 1400.—. Deze verliespost werd gedekt met het saldo in kas over 1931 groot f 1463.02, welke echter het saldo was van eene leening uit het Steunfonds in 1931 groot f 2000.—.

In werkelijkheid bleef hierdoor de leening van f 2000.— bestaan, en is noodzakelijk gebleken om een uitgavepost van ruim f 1200.— voor het *I.B.T.* te voldoen.

Een onvoorziene omstandigheid is nog, dat vertrouwd werd, dat het Handboek voor Technici in den loop van verslagjaar persklaar zou zijn, wat niet het geval bleek, en waardoor een uitgavepost van f 1000.— niet gedekt kon worden door den verkoop van het werk.

De groote uitgaven voor het *I.B.T.* demonstreert zich duidelijk, indien men nagaat, dat hiermede f 5040.— of 65% van het inkomen der Vereeniging gemoeid is.

Een en ander was aanleiding, dat, hoewel noode, besloten werd met ingang van het 4de kwartaal het *I.B.T.* slechts éénmaal per maand te doen verschijnen.

Deze maatregel zal voorloopig ook voor 1933 bestendigd dienen te worden.

Orgaan.

De verliespost op het Orgaan in 1932 toont een bedrag aan van f 1100.—, terwijl nog aan crediteuren valt te voldoen een bedrag van f 1100.— of totaal f 2200.—.

Hiervoor moest in het afgelopen jaar wederom een leening worden gesloten van f 2500.—, waardoor de leening uit het Steunfonds thans groot is f 4500.—.

Zooals reeds opgemerkt, zal het *I.B.T.* voor 1933 slechts eenmaal per maand kunnen verschijnen.

De kosten voor de *Bouwkundig Ambtenaar* (de *B. A.*) is uit de begroting 1933 gelicht en geheel gebracht ten laste der begroting voor de *V. v. B.*

Afdelingen en Correspondentschappen.

De afdelingen waren tegen eind 1931 nagenoeg alle „in ruste”.

Wij mochten het genoegen smaken in het begin van verslagjaar de afdelingen Soerabaja en Bandoeng wakker te roepen, terwijl later de afdelingen Batavia en Semarang zijn gevolgd.

Op eind 1932 bedraagt het aantal afdelingen derhalve 4.

Het behoeft nauwelijks betoog, dat dit aantal niet zoo kan blijven, gezien het aantal afdelingen in voorgaande jaren van ten minste 15. Juist in dezen abnormalen crisistijd moeten wij ons hecht aanéensluiten.

Onze afdelingen zijn de steunpilaren van het Vereenigingsleven en kunnen wij noode missen.

Voor al de tegenwoordige tijdsperiode van algemeene aanslagen op de positie van onze leden is een

hecht aaneensluiten een eerste vereischte. Zonder de macht van een flinke organisatie kan er geen kracht uitgaan.

Wij verwachten in 1933 een herziening der B.B.L. en moeten en masse onze meening te kennen geven. *Onze levens-belangen staan op het spel.*

Ook correspondentschappen zouden wij gaarne invoeren voor die plaatsen en omgevingen met niet genoegzaam aantal leden (5) voor het oprichten van een afdeling.

Vergaderingen.

Het Hoofdbestuur kwam in verslagjaar meerdere malen bijeen en ook werd vergaderd in Dagelijksch Bestuur.

Gezien de precaire toestand der financieën werd echter dit vergaderen tot het uiterst noodzakelijke beperkt.

De Algemeene Vergadering had plaats te Batavia. Hierover verscheen een Congresnummer. (Notulen).

Fondsen.

A. Ondersteuningfonds.

Zooals uit het Financieel overzicht reeds blijkt, moest tot dekking van uitgaven in verslagjaar wederom geput worden uit het O. F. ten bedrage van f 2500.—.

Het vertrouwen bij de opmaking van de begrooting 1932 geuit, dat nog een f 1000.— uit de leening 1931 groot f 2000.— zou kunnen worden gerestitueerd werd niet gehonoreerd als gevolg van het sterke verloop van het ledental, alsmede door de groote uitgaven aan het I. B. T. ten koste gelegd.

Het kassaldo op eind 1931 gefixeerd op f 3985.17 bedroeg op ultimo 1932: f 1378.88.

B. Reservefonds.

Dit fonds staat nog steeds volgeboekt op f 1000.—.

C. Studiefonds.

Het studiefonds bedraagt inclusief het z.g. Heijmeringfonds f 125.88.

D. Overzicht.

Bovengenoemde fondsen waren een uitvloeisel van instellingen geschapen uit voorgaande jaren.

Bij de verlenging van de rechtspersoonlijkheid der V. v. B. werd een nieuw Huishoudelijk Reglement opgemaakt en goedgekeurd op de Algemeene Vergadering van 27 Mei 1928.

In dit Reglement werd in artikel 48 slechts opgenomen het Reservefonds als vast fonds, waarop een gedeelte van de eventueele saldi der V. v. B. moet worden gevoegd.

Van het Steunfonds, alsmede van het Studiefonds wordt in de Reglementen niet gerept.

Kennelijk is hierdoor het instituut van Steunfonds en Studiefonds vervallen en heeft het H.B. hieruit

rechten geput de telkenjare terugkeerende nadeelige saldi uit het restant der fondsen te bestrijden.

Hoewel reglementair juist, wordt de noodzakelijkheid gevoeld wederom vaste bedragen vast te leggen in de genoemde fondsen waartoe het noodige zal worden verricht.

Samenwerking Centrales.

In begin verslagjaar was onze Vereeniging aangesloten bij het Verbond van Vereenigingen van Landsdienaren (V.V.L.), welk Verbond haar naam wijzigde in Verbond van Vereenigingen van Overheidsdienaren (V.V.O.), welke naamswijziging verband hield met de opname van Vereenigingen bestaande uit ambtenaren in dienst der Locale ressorten.

Gedrongen door de gedachte van een samengaan in de te voeren actie inzake de salarisverslechteringen, sloot onze Vereeniging zich in 1931 weder bij het V. V. O. aan, doch was ons deze aansluiting wederom een teleurstelling geworden. Wij zullen ons echter niet ten derde male vergissen.

Onze herhaalde aandrang, actie te voeren m.h.o. op de verwachte verslechteringen in de salarissen der B.-ambtenaren, werd niet gehonoreerd en ook bleef achterwege de pertinent gestelde vraag of het V.V.O. zich voor een uniforme salarisregeling van de A.-, B.- en C.-schalen wou uitspreken. (D.w.z. voor handhaving eerste grondslag B.B.L. = gelijke monniken, gelijke kappen.)

Genoodzaakt het gevoelen van onze leden te peilen, werd op 6 September 1931 een Buitengewone Algemeene Vergadering belegd, welke geleid heeft tot de uitgifte van onze Brochure „de B. B. L. en de Indianisatie”.

Hierin werd bij motie gepleit voor een geleidelijke unificatie van de onderscheidene bezoldigingsschalen tot geen lager peil dan dat der B.-schalen, met behoud van den eersten grondslag der B.B.L.

Deze brochure en de motie werd door het V.V.O. gehekel, doch bleef ook daarna een uitspraak als gewenscht achterwege.

De in verslagjaar ingetreden nood der Vereeniging noodzaakte mede de V. v. B. direct uit het V.V.O. te treden.

Centrale Indische Vereenigingen van Overheidsdienaren (C.I.V.O.)

De noodzaak voor diverse losstaande vak-vereenigingen tot *Centralisatie*, en voorts het bekend raken van de invoering van het Georganiseerd Overleg brachten de Vereenigingen buiten het V.V.O. staande te zamen in een nieuwe Centrale van *gelijkgestemden*, en werd de C.I.V.O. opgericht, met als Voorzitter de Heer W. H. Th. Marcus.

De C.I.V.O. wenscht in de eerste plaats te dienen de *Blijvers-belangen*.

Georganiseerd Overleg.

De C.I.V.O. werd in den persoon van haren Voorzitter vertegenwoordigd in het G.O.

Reeds vóór de eerste vergadering der Commissie van G.O. bleek ons de *vijandige* gezindheid van het V. V. O., doordat bij eene bespreking van urgentiepunten met andere centrales blijkbaar met voordacht door het huidige V. V. O.-Bestuur de C.I.V.O. werd uitgesloten. Daarom: *Blijvers, sluit U allen nauw aanéén!*

Wij betreuren deze *opzettelijke* uitsluiting, omdat wij zulks niet in het algemeen ambtenarenbelang achten.

De C.I.V.O. mag zich intusschen reeds in de aandacht van onze Zuster Vereenigingen verheugen en is haar ledental, bij de oprichting bedragende $\pm$ 600, in korten tijd aangegroeid tot ruim 2000 met een 6-tal aangesloten Vereenigingen.

Leden, werft leden, en maakt de V. v. B. sterk!

De Secretaris.

PROCES-VERBAAL.

Op heden den 3den Maart 1933 hebben wij ondergeteekenden G. J. Heymering en J. W. F. Menick.

Ingevolge besluit van de afdeeling Bandoeng van 28 Februari 1932 benoemd in de Commissie voor verificatie van het finantiële beheer van den Penningmeester cfm. artikel 45 al. 2 Huishoudelijk Reglement.

Geverifieerd het kasbeheer over het dienstjaar 1932 en hebben wij bevonden:

Dat aanwezig moet zijn aan:

Saldo vereenigingskas	f	572.09
Kas Steunfonds	„	1378.88
„ Reservefonds	„	1000.—
„ Studiefonds	„	125.88
Totaal	f	3076.85

Dat aanwezig zijn:

Aan effecten N.I.-leening	f	5000.—
„ contanten	„	582.09
telt f		5582.09
Af aan leening Ned. Handel Mij.	„	2505.24
Totaal	f	3076.85

Waarom wij voorstellen het Hoofdbestuur volledig acquit en decharge te verleen over het gedurende het dienstjaar 1932 gevoerde beheer.

De Commissie voornoemd,
(get.) G. J. Heymering.
„ J. W. F. Menick.

VERSLAG

van den Redacteur van het Indisch-Bouwkundig
Tijdschrift over het jaar 1932.

De exploitatie van het Indisch Bouwkundig Tijdschrift ondervond gedurende het jaar 1932 vele moeilijkheden.

Door het aftreden van een groot aantal leden der V.v.B. en de opzegging van abonnementen als gevolg van financieele moeilijkheden vanwege de salariskorting en de belangrijke afvloeiing van middelbaar B.O.W. technici, liep gedurende het verslagjaar de oplaag aanmerkelijk terug.

De financieele positie van het tijdschrift welke in het begin van verslagjaar toch al niet rooskleurig was, verslechterde dermate, dat tenslotte de uitgaven niet meer door de inkomsten konden worden gedekt, en maar al te vaak een beroep moest worden gedaan op de vereenigingskas. De financieele moeilijkheden namen tenslotte zulke afmetingen aan, dat met ingang van October 1932 noodwendig moest worden besloten het blad slechts éénmaal 's maands te doen verschijnen in stede van tweemaal.

Naast de financieele moeilijkheden baarde ook vaak gebrek aan geschikte copy zorgen.

Enkele geregelde medewerkers uitgezonderd, bestaat er onder onze leden en abonnés nog steeds zeer weinig animo voor het inzenden van copy, zoodat in het afgelopen jaar maar al te vaak moest worden overgegaan tot overname van artikelen uit andere periodieken.

Moge op deze plaats nogmaals een dringend beroep worden gedaan op onze lezers, om leden voor de V.v.B. en abonné's voor het *I.B.T.* aan te werven, en bovenal door geregelde inzending van copy mede te werken aan de instandhouding van het tijdschrift, dat zich gedurende de 35 jaren van zijn bestaan een hoewel bescheiden, doch eervolle plaats heeft weten te verwerven onder de hier te lande verschijnende technische periodieken.

Voor al tot de oudere collegas willen wij het verzoek richten zooveel mogelijk ondervindingen uit hunne technische practijk te publiceeren, welke zoo buitengewoon leerzaam zijn voor de jongeren onder ons.

Wij hopen dat dit beroep niet vergeefs zal zijn gedaan.

De Redacteur.

VOLKSRAAD-OVERZICHT.

(Slot).

Wij vervolgen ons overzicht, en komen aan den heer Roep, en zullen nu een nieuw element naar voren brengen, dat wel aller aandacht verdient. De „draagkracht-theorie”, in verband met de grootste daling van de kosten der *eerste levensbehoeften*, waardoor aan de lagere Inheemsche ambtenaren en beambten een hogere korting kan worden opgelegd; waarmede men zelfs wil motiveeren het maximum van 45% *definitieve* verlaging der inkomsten door de „herwaardeering-commissie” van Buuren — Hoekman, moet men toch ook bezien uit algemeen sociaal oogpunt. Het „toeloeng-minoeloeng” systeem wordt door de Inheemsche wereld *daadwerkelijk* en zonder eenige ophef „geruischloos” toegepast, en is in feite een felle aanklacht tegen de vreemde Overheid. Een enkele zinsnede hebben wij gecursiveerd weergegeven.

Ook de verhooging van de middelen-raming met niet minder dan f 25 miljoen lijkt mij wel zeer optimistisch gedacht en niet wel aanvaardbaar voor deze Indische samenleving, die reeds op zoo velerlei wijze onder den druk der tegenwoordige tijdsomstandigheden zucht.

In de nota van de tweede begrootingscommissie lees ik dat zij meent, dat deze heffing van f 25 miljoen moet worden verdeeld over alle groepen der bevolking. Ik voor mij meen, dat de groote massa der bevolking reeds meer dan genoeg den belastingdruk en den druk van andere heffingen ondergaat. Het complex van lasten, desalasten in geld en in persoonlijke diensten, indirecte- en andere belastingen, vermeerderd nog met de recente zoutprijsverhoging en last but not least de groote aderlating, die per slot van rekening toch ook weer de tabaksaccijns aan de groote massa oplegt — dit alles is meer dan voldoende en maakt het in hooge mate ongewenscht, de massa weer nieuwe lasten op te leggen. Wel heeft onze groep er haar gedachten over laten gaan, op welke wijze deze lasten zouden kunnen worden verminderd en in ieder geval moet naar onze meening de uitgeperste citroen niet verder worden getaquineerd. *Ik wijs er bovendien nog op dat bij de reeds zeer zware lasten, die de groote massa op het oogenblik heeft te dragen, zij bovendien nog door het opnemen op groote schaal van werklooze vrienden en kennissen in de tegenwoordige omstandigheden nog een grooten extra last op zich genomen heeft en dat de normale grens van de draagkracht der massa reeds ernstig is overschreden.* Dit blijkt wel uit het feit, dat in den loop van 1932 de massa der bevolking voor

tientallen miljoenen haar goud te gelde heeft gemaakt door verkoop, in de pandhuizen e.d., waardoor van het volksvermogen, voorzoover zich dat bevond in handen van den kleinen man, tientallen miljoenen verloren zijn gegaan. Deze tientallen miljoenen zijn ge- en verbruikt om de normale volks-, de familiehuishouding in stand te kunnen houden. Maar er nu nog bovendien weer een extra schepje bovenop te leggen is iets, dat ik zeer zou betreuren en onze fractie kan hieraan haar medewerking dan ook niet verleenen.

Van den volgenden spreker, den heer Mandagie is feitelijk niets over te nemen, dat voor ons van belang is. Toch willen wij niet nalaten een kort gedeelte te citeren.

Wat de welvaartsbevordering betreft in het oostelijke gedeelte van den archipel, met name in de Molukken en Noord Celebes, zou ik gaarne vernemen, of en in hoeverre er uitvoering zal worden gegeven aan de suggesties, die zijn gedaan in het verslag van Ir. Wellenstein als gevolg van zijn reis ter bestudeering van den economischen toestand van deze gebieden, onder anderen op het stuk van de voorlichting inzake de visscherij, wegeaanleg in Celebes enz., uiteraard in verband met de desbetreffende adviezen van de hoofden van gewestelijk bestuur, die hierover ongetwijfeld zullen zijn uitgebracht.

De Regeering zegt in de Memorie van Antwoord verder, dat de zorg voor een stabielen voedseltoestand bij Haar bemoeiingen op economisch terrein voorop blijft staan, hetgeen mijns inziens een juiste basis is. Dit strookt geheel met hetgeen een mijner vroegere chefs altijd tegen de onder hem dienende hoofden zeide: *peroet kenjang, hati senang*, want met een Indië met een rammelende maag en leege zakken is de Regeering niet gebaat.

Van den heer Wirjopranoto nemen wij slechts een enkele passage over. Niet omdat door dit Volksraads-lid weinig belangrijke dingen gezegd zijn; het tegendeel is eerder waar. Doch hetgeen wij zullen aanhalen is overwaard om *goed* te onthouden. Niet alleen de ambtenaren, tot wie de heer Wirjopranoto zich richt, doch *alle* Blijvers mogen het beschouwen als tot hun te zijn gezegd. Wij stemmen er voor 100% mede in, omdat het waar, omdat het *logisch* is.

Ik richt mij thans tot de ambtenaren. Indien gij er niet toe wilt medewerken, roep ik hun toe, de draagkracht der inheemsche bevolking, in het bijzonder die van den tani, te verbeteren,

zult ge naar een lager peil afzakken. In het tegengestelde geval echter, indien dus de tani goede zaken maakt, zult ge geen groote moeilijkheden ondervinden.

Thans nemen wij gedeelten over van hetgeen door den heer de Hoog gezegd werd. Juist omdat de heer de Hoog een uiterst bezadigde persoonlijkheid is, een „real-politicus”, in de goede beteekenis, kan genoemd worden, zouden wij gaarne de aandacht van Regeering en autoriteiten (benevens van zoovele autoriteit-jes) daarop willen vestigen. Wij zullen tusschen elk gedeelte dat los van het andere staat, een regel ruimte open laten.

De couranten hebben medegedeeld, dat men doende is een aluminium-industrie te vestigen, waarbij het aluminium zou worden verkregen uit bauxiet in Ned.-Indië. Men stelt zich voor de fabriek, die het bauxiet moet verwerken, in Limburg te vestigen. Waar nu een bestaansvoorwaarde voor die fabriek goedkoope energie is, welke in Indië aanwezig is, waar men verder de goedkoope werkkrachten in aanmerking moet nemen, die men hier te lande kan verkrijgen, zou ik de aandacht van de Economische Commissie, over wier werk ik overigens met lof kan getuigen, willen vestigen op de wenschelijkheid deze fabriek in Indië te doen verrijzen.

Aan den anderen kant heb ik gehoord van Japansche plannen omtrent kopermijnen in het Zuiden van Solo. Tenslotte komt alles neer op verruiming van werkkrachten tegenover het gebrek aan kapitaal dat hier te lande bestaat, en als zoodanig kunnen wij dit eerste begin, waar wij er op het oogenblik toch niets aan kunnen doen, toejuichen.

Ik kom hierbij vanzelf tot het Verslag van de tweede begrootingscommissie en wel daar, waar de commissie spreekt over de toekomst van Nederlandsch-Indië en dan eenige woorden wijdt aan wat zij noemt het volksinkomen. Op bldz. 4 van de nota zegt de Commissie:

„Het is naar hare opvatting een gebiedende eisch, dat de aard van de Overheidszorg en het peil van de verschillende diensten in het algemeen duurzaam in overeenstemming worden gebracht met de voor de toekomst te verwachten financiële draagkracht en de economische en sociale verhoudingen, welke in het land en bij de bevolking bestaan”.

Ik wil er de aandacht op vestigen, dat de Commissie zich hier zelf uitspreekt voor een financiële draagkracht, die in de toekomst is te verwachten, waarbij zij dus — want naar mijn meening is alleen die conclusie te aanvaar-

den — de tegenwoordige draagkracht absoluut uitschakelt.

Dan komt de Commissie op blz. 6 tot eenige opmerkelijke mededeelingen, die op het eerste gezicht zóó ontstellend lijken, dat zij iedere voorstander van indianisatie in het geweer zouden brengen en hem ertoe zouden voeren met snelheid terug te komen op de salarisregeling, zooals zij bestaat. De Commissie vertelt, hoe het in Indië ten aanzien van sommige betrekkingen is gesteld. Zij zegt, dat in Holland, met welk land een vergelijking wordt gemaakt — het gemiddelde volksinkomen $\pm$ f 2400 per jaar bedraagt, terwijl het hier slechts f 150 à f 200 is. Zoo ergens, dan zijn vergelijkingen op dit punt onjuist. *Ik zou toch willen opmerken, dat het er nogal heel veel aan toedoet, of degenen, die in zeer beduidende mate voordeel trekken van de opbrengst van de Indische producten hier in Indië of elders verblijven. Wanneer Sir Henri Deterding zich hier op Batavia vestigde, geloof ik toch wel, dat onze belastingopbrengst omhoog zou gaan, en ook — misschien niet in beduidende mate, daarvoor is de vestiging van één persoon onvoldoende, — het gemiddeld volksinkomen zou een weinig omhoog gaan.* (Curs. van mij. W. M.)

* *
*

De nota der begrootingscommissie maganda, zou ik willen zeggen, dat daarin twee groote elementen kunnen worden onderscheiden, het eene is de uitstippeling van de groote lijnen, het andere behandelt het detailonderzoek, het onmiddellijk ingrijpen. Wat de groote lijnen betreft, zou ik willen zeggen dat hier de commissie een oogenblik schijnt te hebben gedacht aan, ik wil niet zeggen een vijfjarenplan, maar aan een X-jarenplan waar zij zegt, dat in de toekomst kan worden overwogen de oprichting van middelbare scholen, waardoor allerlei uit Nederland gerecruteerde krachten zullen kunnen worden vervangen door krachten van hier afkomstig en eveneens de academici door de hier te lande opgeleide middelbare krachten. Dit denkbeeld wordt echter zeer in het algemeen, geheel los, aangegeven. *Ik zou willen zeggen, dat ik dit idee natuurlijk heel prachtig vind, omdat het is in het belang van de ontwikkeling van Indië, maar, wil ik vragen: is dat nu allemaal theorie of heeft de Regeering inderdaad een plan, een tienjaren- of vijfjarenplan, waarmee Zij, wanneer eenigszins betere tijden zullen zijn aangebroken, deze visie op de toekomst zal trachten te verwezenlijken? Zoo niet, dan*

blijft het theoretiseeren en komen wij niet verder. (Curs. van mij. W. M.)

* *
*

Wanneer men in dezen tijd komt met een salarisherziening, dan zou men vanzelf het geval krijgen, dat iedere betrekking en iedere groep, waarin zulk een betrekking thuis hoort, door de betrokkenen zal worden bekeken en dat men een belangenstrijd tusschen de verschillende bevolkingsgroepen krijgt, die in die betrekkingen zijn ondergebracht, die alleen maar tot de meest onaangename uitingen kan voeren en tot, zooals ik het reeds noemde, de ontketening van alle harts-tochten. Ik acht het onjuist — ik herhaal het — om in dezen tijd een dergelijken strijd te doen ontvlammen. Wil de Regeering daar in elk geval toch toe overgaan, dan wil ik Haar toch waarschuwen voor de gevolgen, wanneer straks met allen klem van alle kanten tegen elkaar wordt opgekomen, juist vanwege de salarisherziening, juist omdat de toestand op het oogenblik zoo is, dat er een geweldig tekort is, dat zal worden weggewerkt, niet door een voor allen gelijke korting, maar door een nieuwe salarisherziening, waardoor de verschillende posities in gevaar zullen worden gebracht. Dan zal er een wrok worden geschapen, die de Regeering niet zoo gauw zal kunnen wegnemen en ik geef dan ook nogmaals dringend in overweging, de salarisherziening werkelijk niet — zelfs niet in October — te laten tot stand komen, doch haar te verschuiven tot het volgende jaar, omdat dan de financieele toestand met meer kennis der feiten zal kunnen worden beoordeeld.

De heer Soetardjo heeft o.m. het volgende, dat ons uit het hart is gegrepen, gezegd. Zijn geciteerde woorden dienen alle Blijvers goed te lezen, en de beteekenis ervan voor zichzelf te realiseren.

In het kort, Mijnheer de Voorzitter, de inheemsche bevolking wordt hier eenvoudig aan haar lot overgelaten. Ontelbare werklozen parasiteeren met hun gezinnen op de laatste krachten van de bevolking, die zich toch al moeilijk meer staande kunnen houden. De laatste restjes in huis, die nog eenige waarde hebben, worden te gelde gemaakt. Poesaka-voorwerpen verhuizen naar het pandhuis tegen uiterst gering beleeningsgeld. Al verder en verder zakt de economische kracht van de bevolking naar het nulpunt. Voor een in zoo'n toestand verkeerende bevolking wordt geen overheidssteun hoege-naamd noodig geacht. Neen, nog erger, allerlei belastingen worden uitgedacht, die weliswaar

noodig zijn om de landsbegrooting kloppend te maken, maar die het leven der bevolking toch nog moeilijk maken. Een 20% zoutbelasting, een tabaksaccijns, die de weinige Indonesische bedrijven van beteekenis op ruwe wijze aanrandt, en straks weer een motorvoertuigenbelasting, die het verder bestaan van kleine taxi-, autobus- en vrachtautobedrijven onmogelijk maakt, dat alles is niets erg, immers daartegenover staat, dat wij straks de derde kruiser, de pantserauto's, het moderne radio-ontvangstation te Dajeuhkolot, de f 1.5 miljoen aan de Deliplanters, enz. enz. kunnen betalen.

En als men ergens op Java ontdekt, dat de levensstandaard van den Indonesiër is gedaald tot 2½ cent per persoon en per dag, verwondert men zich daarvoor en maken werkgevers daarvan gretig gebruik om de loonen der Indonesiërs nog meer te drukken en suggereeren „Inlander-vrienden” de salariscommissie om het salarispeil der Indonesische landsdienaren op zoo'n peil terug te brengen, dat het lagere deel tot den koeliestand wordt neergehaald.

De volgende spreker, de heer Kan, die nu aan de beurt is, kennen wij persoonlijk, vooral uit de vergaderingen van den Provincialen Raad. Het is niet moeilijk om den heer Kan te peilen, en hij is heusich geen kwade man. Daarom zullen wij zonder commentaar een enkele passage uit zijn rede overnemen, wat wij beslist niet zouden doen, indien die n.o.m. niet met de réaliteit strookte.

Door den heer Koesoemo Oetoyo en daarna van den heer Wirjopranoto hebben wij een kwestie hooren aanroeren, welke speciaal de bevolking aangaat, n.l. het vraagstuk van de rijst. Een andere stem hebben wij zooeven ook daarover gehoord van den heer Soetardjo, waarover ik straks het een en ander wil zeggen.

Het komt mij voor, dat wat de heeren Koesoemo Oetoyo en Wirjopranoto naar voren hebben gebracht het overdenken waard is. Als men nagaat, dat de productie van rijst in Nederlandsch-Indië over 1932 heeft bedragen ruim 58 miljoen picol en in 1930 ruim 53 miljoen dan beteekent dit, dat bij een prijsverhooging van b.v. 50 cent per picol de bevolking daardoor zou kunnen profiteren van een meerdere inkomsten die globaal is te stellen op f 25 miljoen.

Hiermede eindigen wij het overzicht van de financieele beschouwingen in eersten termijn van de zijde van den Volksraad. Wellicht komen wij nog terug op het betreffelijke Regeeringsantwoord.

W. M.